

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **JUDr. M. M.**, notárovi so sídlom v M., **o zaplatenie 25,68 € (773,50 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 5 C 180/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. novembra 2010, sp. zn. 9 Co 113/2010 a dopĺňaciemu rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. novembra 2010, sp. zn. 9 Co 113/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 8. júna 2006, č.k. 5 C 180/2006-49 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 773,50 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku; v časti žalovaného príslušenstva (úrokov z omeškania) žalobu zamietol; žalobkyni nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo vyhovujúcej časti odôvodnil tým, že osobou povinnou na zaplatenie úhrady za poskytnutú informáciu pre potreby dedičského konania je v zmysle ustanovenia § 91 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s § 92 ods. 9 vety druhej tohto zákona notár, uvedená úhrada sa premietne do výšky hotových výdavkov notára, rovnako ako tomu je i v prípade nákladov na vyhotovenie znaleckého posudku pre potreby dedičského konania a iné. V konaní o dedičstve odmenu notára a jeho hotové výdavky uhrádza dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené; v ostatných prípadoch platí trovy štát. Pri nepriznaní žalovaného

príslušenstva vychádzal z toho, že by nebolo spravodlivé požadovať od žalovaného jeho zaplatenie pokiaľ nebude vyriešený základ sporu. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p. vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v povahe prejednávaného prípadu.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 27. apríla 2007 sp. zn. 23 Co 351/2006 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvostupňového konania v sume 500 Sk a trovy odvolacieho konania v sume 200 Sk do 3 dní. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa nepredložila dôkaz, ktorým by preukázala správnosť vyúčtovanej sumy (773,50 Sk) a spôsob jej výpočtu. Ustanovenie § 92 ods. 9 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách umožňuje za podanie správy požadovať úhradu nákladov, ktoré banke vzniknú. Či a v akej výške žalobkyni vznikli náklady pri podaní správy žalovanému, žalobkyňa nepreukázala. Pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného (t.j. povinnosti zaplatiť žalobkyni úhradu za písomné poskytnutie správy) je rozhodujúce a právne významné ustanovenie § 38 ods. 1, 3 O.s.p. Žalovaný ako súdny komisár poverený súdom vykonaním úkonov v konaní o dedičstve nie je zástupcom strán, nevystupuje sám za seba, ale pri úkonoch vykonávaných v zmysle poverenia a na základe zákona vystupuje a koná za súd a v jeho záujme. Jeho povinnosťou bolo vykonať zistenie o zostatku na účte poručiteľa ku dňu smrti, pokiaľ tento údaj má slúžiť ako podklad rozhodnutia súdu. Aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania v dedičskom konaní, nepovažoval na tento prípad za správnu. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu na základe podnetu žalobkyne podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 10. februára 2010, sp. zn. 5 M Cdo 1/2008 rozsudok Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2007, sp. zn. 23 Co 351/2006 zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie pred odvolacím súdom bolo v danom prípade postihnuté procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (tzv. vadou zmätočnosti); žalobkyni sa znemožnila realizácia jej procesných práv (najmä právo namietať správnosť novo zaujatého právneho názoru na inštančnom vyššom súde a s tým súvisiacich procesných práv),

pretože odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ (prekvapivo) založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa.

Po vrátení veci dovolacím súdom Krajský súd v Žiline rozsudkom z 18. novembra 2010, sp. zn. 9 Co 113/20106 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalovaný, ako notár poverený súdom výkonom činnosti súdneho komisára v dedičskom konaní (§ 38 O.s.p.), nie je nositeľom vecnej pasívnej legitímácie v prípade vyúčtovaných nákladov bankou v zmysle § 91 ods. 4 v spojení s § 92 ods. 9 zákona č. 483/2011 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, za poskytnutie oznámenia o zostatku na účte poručiteľa, ku dňu jeho smrti, na žiadosť súdneho komisára pre potreby dedičského konania. Povinnosť notára, ktorý bol poverený súdom, aby ako súdny komisár vykonával úkony v konkrétnom dedičskom konaní, znamená pripraviť všetky potrebné podklady pre vydanie rozhodnutia súdu vo veci (viď § 175zd O.s.p.). V takom prípade sú náklady banky za podanie oznámenia trovami dôkazu, nie hotovými výdavkami súdneho komisára; tieto si banka mohla uplatniť na súde, ktorý má povinnosť rozhodnúť o ich náhrade buď z vlastných prostriedkov (čím sa stanú trovami štátu, ktoré nahradia účastníci dedičského konania) alebo zo zložených preddavkov na trovy dôkazu účastníkmi konania. Žalovaný konal v mene súdu, nie je vecne pasívne legitimovaný na splnenie povinnosti vyplývajúcej z predmetu sporu, odvolací súd preto žalobu považoval za nedôvodnú. Náhradu trov konania žalovanému nepriznal z dôvodu ich neuplatnenia.

Doplňacím rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. novembra 2010, sp. zn. 9 Co 113/2010 pripustil podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie s odôvodnením, že tak vyhovel požiadavke žalobkyne, v podstate sa stotožnil s jej názorom, že ustálenie osoby pasívne legitimovanej na splnenie povinnosti vyplývajúcej zo zabezpečenia dôkazu v dedičskom konaní súdnym komisárom vystupujúcim v mene súdu, je otázkou zásadného právneho významu.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, jeho prípustnosť odôvodnila v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. dôvodiac, že vydané rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pretože odvolací súd

nesprávne posúdil otázku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného. Podľa názoru žalobkyne výkon činnosti súdneho komisára v dedičskom konaní je „inou činnosťou“ v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), ktorú notár vykonáva vo vlastnom mene. Vznik i úhradu hotových výdavkov notárom pri tejto činnosti predpokladá právna úprava – vyhláška č. 31/1993 Z.z. o odmenách a náhradách notárov (viď § 18 ods. 1). V tomto prípade náklady na podanie správy bankou je potrebné považovať za hotové výdavky notára ako súdneho komisára, ktorých úhradu môže notár ako súdny komisár požadovať následne od dedičov. Právny záver odvolacieho súdu ohľadne otázky nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v tomto konaní žalobkyňa nepovažovala za správny, navrhla preto zmeniť rozsudok odvolacieho súdu a žalobe o zaplatenie 25,68 € vyhovieť.

Žalovaný vo vyjadrení navrhol dovolanie zamietnuť považujúc za správny právny záver odvolacieho súdu o nedostatku jeho vecnej pasívnej legitímácie v tomto konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá spĺňa podmienku povinného zastúpenia (§ 241 ods. 1 O.s.p.), najskôr skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy – t.j. 25,68 € (773,50 Sk) bez príslušenstva žalovanej pohľadávky.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že

je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Zo zvoleného legislatívno-technického riešenia (zaradenia a právneho významu jednotlivých odsekov v ustanovení § 238 O.s.p.) možno vyvodit' to, že oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku patrí výlučne odvolaciemu súdu (len) v prípade, kedy odvolací súd *potvrdil* rozsudok súdu prvého stupňa (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je dovolanie prípustné len vtedy, ak odvolací súd vyslovil vo výroku potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu, a ak potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol *zmenený* rozsudok súdu prvého stupňa vylučuje právnu možnosť, aby v ňom bola vyslovená prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o vec zásadného právneho záujmu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 4, 5 O.s.p. je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, i keby smerovalo proti rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (tiež napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 76/2010, sp. zn. 2 Cdo 248/2010, sp. zn. 3 Cdo 118/2011, sp. zn. 4 Cdo 118/2010, sp. zn. 5 Cdo 48/2010, sp. zn. 5 Cdo 48/2010, sp. zn. 6 Cdo 63/2011, sp. zn. 7 Cdo 158/2011). Z ustálenej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd nemôže vysloviť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku v prípadoch uvedených v § 238 ods. 4, 5 O.s.p.

V uvedených prípadoch je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania. Zámer, ktorý sledoval zákon tým, že v niektorých prípadoch vylúčil možnosť preskúmania niektorých rozsudkov v dovolaní, nemôže „obísť“ a tak ho zmať odvolací súd tým, že vysloví prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Nemôže to urobiť ani vtedy, ak dospeje k záveru o zásadnom právnom význame svojho rozhodnutia. Ak tak napriek tomu odvolací súd urobí (čo je aj prejednávany prípad), prekročí zákonom vymedzený rámec oprávnenia priznaného mu § 238 ods. 3 O.s.p.; v takom prípade dovolací súd vychádza z toho, že prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nie je daná (porovnaj napr. Krajčo, J. a spol.: Občiansky súdny poriadok, I. diel komentár, Eurounion, 2010, str. 950, tiež Ficová, S. a spol.: Občiansky súdny poriadok, 1. vydanie komentár, C H Beck, 2009, str. 678).

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 18. novembra 2010 sp. zn. 9 Co 113/2010 v znení dopĺňacieho rozsudku, rozhodoval o uvedenom odvolaní žalovaného – len vo vzťahu k napadnutému vyhovujúcemu výroku rozsudku súdu prvého stupňa – teda o istine 25,68 € (773,50 Sk). Výška minimálnej mzdy v deň podania žaloby (8. júla 2005) predstavovala 215,76 €, t.j. 6 500 Sk (viď § 1 písm. b/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 525/2004 Zb., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy podľa § 6a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v znení zákona č. 346/1999 Z.z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré vykonávacie predpisy k Zákonníku práce a k zákonu o mzde), jej trojnásobok 647,28 € (19 500 Sk). Dovolanie žalobkyne teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (25,68 € < 647, 28 €). Na danú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p., ktoré prípustnosť dovolania vylučuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky z tohto dôvodu dospel k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobkyne procesne neprípustné. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v dopĺňacom rozsudku odvolacieho súdu nemožno vysloviť prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 písm. a/ O.s.p. (v súčasnosti § 238 ods. 3 O.s.p.), pretože doplnenie rozsudku (len) výrokom o prípustnosti dovolania nie je doplnením rozsudku o časti predmetu konania (porovnaj R 77/1999).

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie

prípustnosti dovolania z dôvodu uvedeného v dovolaní, ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K námietke dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v otázke posúdenia vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. I keď je nesprávne právne posúdenie veci relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdom nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). I keby dovolacie námietky napádajúce správnosť právneho záveru odvolacieho boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľkou vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú

nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. prípustný a vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. So zreteľom na dôvod, pre ktorý bolo potrebné dovolanie odmietnuť, nezaoberal sa dovolací súd vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. februára 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková